Forelæsning Uge 5 – Mandag

- Sortering ved hjælp af klassen Collections
  - Ved brug af interfacet Comparable
  - Ved brug af interfacet Comparator
- findBest som sorteringsproblem
- Information om køreprøven
  - Form
  - Forberedelse

Sortering via Collections og Comparable

- Klassen Collections indeholder en række nyttige metoder
  - Metoderne kan bruges på forskellige typer af objektsamlinger
  - Typen af objektsamlingen skal implementere Collection interfacet
  - Det er f.eks. tilfældet for ArrayList

```
T min(Collection<T> c)  // Returnerer mindste element
T max(Collection<T> c)  // Returnerer største element

void sort(List<T> l)  // Sorterer listen

void shuffle(List<T> l)  // Blander listen

void reverse(List<T> l)  // Vender listen om

...

...
```

Alle metoderne er klassemetoder Collections.metode()

Brug af Collections på ArrayList<String>

```
public class TestDriver
                                        Test klasse med
                                        klassemetode
  public static void run()
     ArrayList<String> list;
                                          Lokal variabel, der
                                         - initialiseres til at være
     list = new ArrayList<>();
                                          en tom arrayliste
     list.add("Cecilie");
                                                               _ 0
                                 BlueJ: Terminal Window - interfaces-string
     list.add("Erik");
     list.add("Adam");
                                 liste: [Cecilie, Erik, Adam, Bo, Dora]
     list.add("Bo");
                                 min: Adam
                                 max: Erik
     list.add("Dora");
                                 sorteret liste: [Adam, Bo, Cecilie, Dora, Erik]
     print("liste: " + list);
                                                           print metoden
                                                           kalder implicit
     print("min: " + Collections.min(list));
                                                           toString
     print("max: " + Collections.max(list));
                                                           metoden
     Collections.sort(list);
     print("sorteret liste: " + list)
  private static void print(Object o) {
     System.out.println(o);

    Hiælpemetode
```

Brug af Collections på ArrayList<String>

```
public class TestDriver {
  public static void ria Bluel: Terminal Window - interfaces-string
                                                            _ O X
    ArrayList<String>
    list = new ArrayLis
                            liste: [Cecilie, Erik, Adam, Bo, Dora]
                             min: Adam
Som
    print("********* max: Erik
før
    print("liste: " + ] sorteret liste: [Adam, Bo, Cecilie, Dora, Erik]
                           | blandet liste: [Bo, Cecilie, Dora, Erik, Adam]
    print("min: " + Col blandet liste: [Cecilie, Adam, Dora, Bo, Erik]
    print("max: " + Coll liste bagfra: [Erik, Bo, Dora, Adam, Cecilie]
    Collections.sort(1:
    print("sorteret liste: " + list);
    Collections.shuffle(list);
    print("blandet liste: " + list);
Nyt
    Collections.shuffle(list);
    print("blandet liste: " + list);
    Collections.reverse(list);
    print("liste bagfra: " + list);
```

Brug af Collections på ArrayList<Person>

```
Test klasse med
public class TestDriver
                                     klassemetode
  public static void run()
                                         Erklær og initialiser
     ArrayList<Person> list;

    lokal variabel, der

                                         er en arrayliste
     list = new ArrayList<>();
     list.add(new Person("Cecilie", 18));
                                                         Tilføi 5
     list.add(new Person("Erik", 16));
                                                         Person
                                                         obiekter
     list.add(new Person("Adam", 16));
     list.add(new Person("Bo", 39));
     list.add(new Person("Dora", 47));
     print("***************
     print("liste: " + list);
     Collections.shuffle(list);
     print("blandet liste: " + list);
     Collections.reverse(list);
     print("liste bagfra: " + list);
                                                        BlueJ: Terminal Window - interfaces-person
            liste: [Cecilie:18, Erik:16, Adam:16, Bo:39, Dora:47]
            blandet liste: [Bo:39, Cecilie:18, Dora:47, Erik:16, Adam:16]
            liste bagfra: [Adam:16, Erik:16, Dora:47, Cecilie:18, Bo:39]
```

Brug af Collections på ArrayList<Person>

```
public class TestDriver {
  public_static_void_run()
           no suitable method found for sort(java.util.ArrayList<Person>)
     Arra
               method java.util.Collections.<T>sort(java.util.List<T>) is not
     list applicable
                 (inference variable T has incompatible bounds
     list
                  equality constraints: Person
                  upper bounds: java.lang.Comparable<? super T>)
     list
               method
     list
java.util.Collections.<T>sort(java.util.List<T>, java.util.Comparator<?</pre>
     list super T>) is not applicable
                 (cannot infer type-variable(s) T
     list
                   (actual and formal argument lists differ in length))
     print("liste: " + list);
     print("min: " + Collections.min(list));
     print("max: " + Collections.max(list));
     Collections.sort(list);
     print("sorteret liste: " + list);
            Oversætteren kan ikke finde en passende sort metode

    Collections klassen har godt nok to sort metoder

            • Den med én parameter kan ikke bruges, fordi Comparable ikke
              er implementeret for Person klassen
                                                                            6
            • Den med to parametre kan ikke bruges, fordi kaldet kun har én
```

Hvad gik galt?

- Metoderne min, max og sort i Collections kan kun anvendes, hvis elementerne i arraylisten har en ordning (sortering)
  - String klassen har en indbygget ordning (alfabetisk ordning)
  - Derfor kunne vi bruge min, max og sort på ArrayList<String>
- Person klassen (som vi selv har lavet) har (endnu ikke) en ordning
  - Derfor kan vi ikke bruge min, max og sort på ArrayList<Person>
  - Men vi kan godt bruge shuffle og reverse, idet disse metoder ikke kræver en ordning

Ordning kan defineres via interfacet Comparable

```
public interface Comparable<T> {
   public int compareTo(T o);
}
```

Tænk på et interface som en rolle

Person objekter kan spille rollen
 Comparable, hvis to ting er opfyldt

Hoved for metode (implementationen mangler) Implementationen laves i de klasser, der anvender interfacet

Person klassen hoved skal angive, at den vil implementere interfacet

Person klassen skal implementere en compareTo metode med den returtype og de parametertyper, der er specificeret i interfacet

Metoden skal sammenligne to objekter af type Person, nemlig this og p og angive deres ordning i returværdien

Det objekt metoden kaldes på

Det objekt parameteren angiver

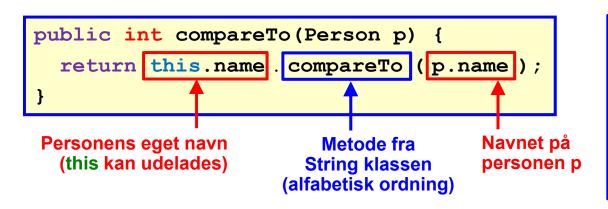
```
    this 
    this = p ⇒ 0
    this > p ⇒ positiv
```

Ordningen, som compareTo definerer, kaldes den NATURLIGE ORDNING

Vi kigger nærmere på interfaces i Kap. 12

compareTo kan implementeres på mange måder

- Vi kan ordne (alfabetisk) efter personens navn
  - Til dette formål kan vi bruge compareTo metoden fra String klassen

- Bemærk at vi kan referere direkte til den private feltvariabel name (uden brug af accessor metode)
- Feltvariablen er privat for klassen (ikke privat for objektet)

Vi kan ordne efter personens alder

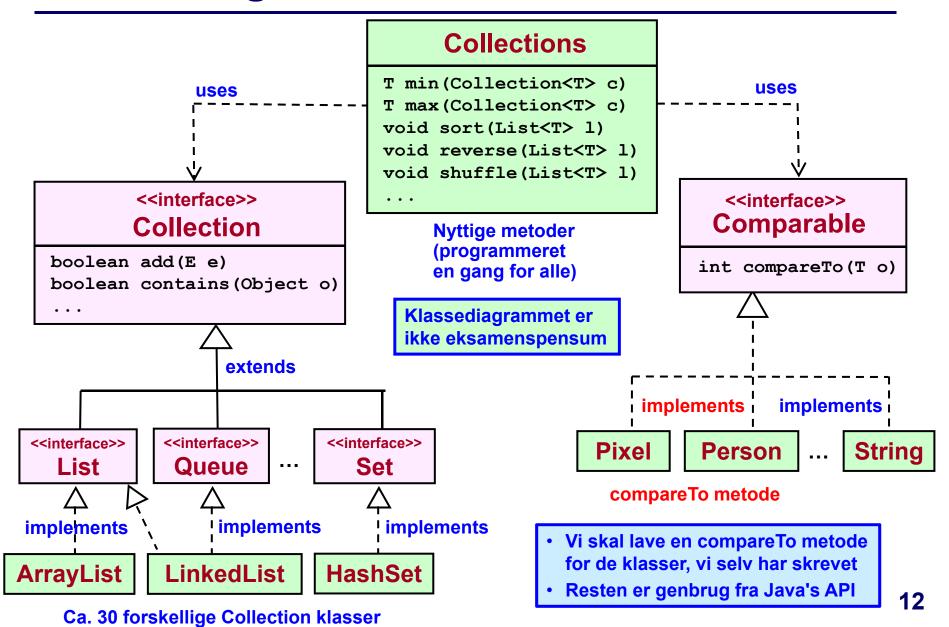

Vi kan kombinere de to ordningskriterier

 Vi ordner primært efter alder, men hvis to personer er lige gamle ordnes sekundært alfabetisk efter navn

```
public int compareTo(Person p) {
  if( this.age != p.age ) {
                                                      Hvis alderen er forskellig
     return this.age - p.age;
                                                      ordnes efter alder
  // Alderen er identisk
                                                      Ellers ordnes
  return this.name.compareTo(p.name);
                                                      alfabetisk efter navn
                                                Køreprøven indeholder en
                                                sorteringsopgave, som kan
                                                    løses ved hjælp af
BlueJ: Terminal Window - interfaces-person
                                                Collections og Comparable
Options
liste: [Cecilie:18, Erik:16, Adam:16, Bo:39, Dora:47]
min: Adam:16
max: Dora:47
sorteret liste: [Adam:16, Erik:16, Cecilie:18, Bo:39, Dora:47]
```

Klassediagram

Hvad gør vi, når vi har brug for flere ordninger?

- For personer kan vi for eksempel ønske at
  - ordne efter alder,
  - ordne efter fornavn,
  - ordne efter efternavn,
  - kombinere nogle af ovenstående ordningskriterier
- Comparable interfacet tillader kun én ordning ad gangen
  - Specificeret via compareTo metoden
- Comparator interfacet tillader flere ordninger ad gangen
  - min, max og sort har så en ekstra parameter, der specificerer, hvilken ordning man vil bruge
  - Parameteren skal være et objekt i en klasse, der implementerer interfacet
     Comparator
  - Klassen indeholder en compare metode, der sammenligner to elementer af den type, som iv ønsker en ordning for

Comparable ligger i pakken java.lang (som importeres automatisk)

Collections og Comparator ligger i pakken java.util (og skal derfor importeres)

Brug af Comparator på ArrayList<Person>

```
public class TestDriver {
  public static void run() {
    ArrayList<Person> list;
    list = new ArrayList<>();
    list.add(new Person("Cecilie", 18));
    list.add(new Person("Erik", 16));
                                             Collections klassen har to
    list.add(new Person("Adam", 16));
                                             versioner af min, max og sort
    list.add(new Person("Bo", 39));
                                             · Det ene sæt bruges sammen
                                               med Comparable interfacet
    list.add(new Person("Dora", 47));

    Det andet sæt (som har en

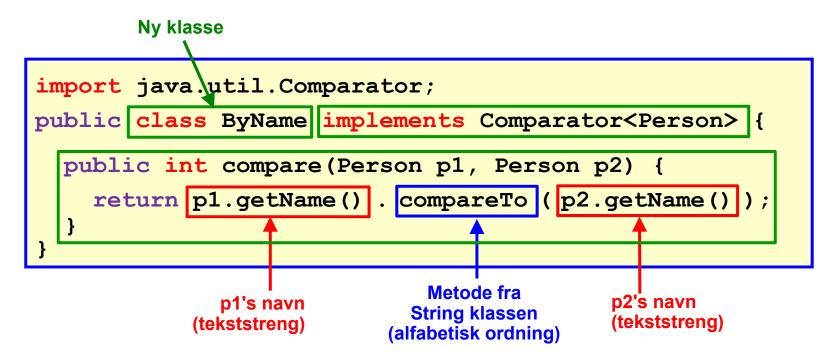
    ekstra parameter) bruges
                                               sammen med Comparator
    print("liste: " + list);
    print("min: " + Collections.min(list, new ByName()));
    print("max: " + Collections.max(list, new ByName()));
    Collections.sort(list, new ByName());
    print("sorteret liste: " + list);
          Parameterværdi

    Anonymt objekt fra klasse, der implementerer Comparator<Person>

          • Klassens compare metode bestemmer, hvilken ordning, der anvendes
```

Ordning efter navn

- Vi laver en helt ny klasse
  - Implementerer Comparator interfacet og dets compare metode
  - Metodens to parametre er de to objekter, der skal sammenlignes

- Nu må vi bruge en accessor metode for at få fat i den private feltvariabel name
- · compare metoden ligger ikke i Person klassen, som compareTo gjorde

Ordning efter alder (med yngste først)

```
import java.util.Comparator;
public class ByAge implements Comparator<Person> {
   public int compare(Person p1, Person p2) {
      return p1.getAge() p2.getAge();
   }
}

p1's alder Subtraktion p2's alder (af heltal)

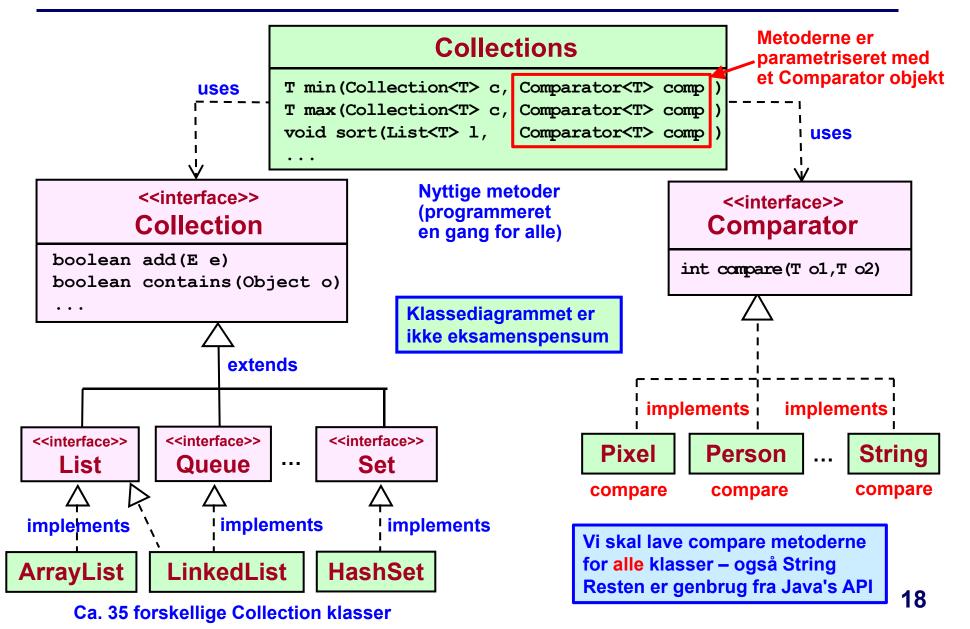
p2's alder p1 > p2 ⇒ negativ
p1 = p2 ⇒ 0
p1 > p2 ⇒ positiv
```

- Vi bruger en accessor metode for at få fat i den private feltvariabel age
- compare metoden ligger ikke i Person klassen, som compareTo gjorde

Ordning efter alder og navn

```
import java.util.Comparator;
public class ByAgeName implements Comparator<Person> {
   public int compare(Person p1, Person p2) {
     if(p1.getAge() != p2.getAge()) {
        return p1.getAge() - p2.getAge();
     }
     // Alderen er identisk
     return p1.getName().compareTo(p2.getName());
   }
}
```

Klassediagram for brug af Comparator

Comparable eller Comparator?

Somparable public int compareTo(Person p) { return this.age - p.age; public Person findOldestPerson() return Collections.max(persons);

Simpel

- compareTo metoden defineres i **Person** klassen, som implementerer interfacet Comparable
- Man kan kun have en ordning ad gangen (naturlige ordning)

```
public class ByAge implements Comparator<Person> {
 public int compare (Person p1, Person p2) {
   return p1.getAge() - p2.getAge();
```

```
public Person findOldestPerson() {
  return Collections.max(persons, new ByAge());
                                     Efter alder
```

```
public Person findFirstPerson()
                                      Efter navn
  return Collections.min(persons, new ByName());
```

Mere kompleks

- compare metoden defineres i en ny klasse, som implementerer interfacet Comparator
- min, max og sort metoderne har en ekstra parameter
- Dermed er det muligt at bruge **flere** ordninger samtidigt

Når vi ser på funktionel programmering, vil vi se, at man via Comparator kan definere en ordning, uden selv at skrive en compare (eller compareTo metode) I køreprøven er det tilstrækkeligt at bruge Comparable

Algoritmeskabelonen findBest

 Gennemsøger arraylisten LIST med elementer af typen TYPE og returnerer det bedste af de elementer, der opfylder TEST

- Hvis flere elementer er lige gode, returneres det først fundne
- Hvis ingen elementer opfylder TEST, returneres null
- Hvis man undlader TEST (og fjerner den yderste if sætning), finder man det BEDSTE af alle elementer i LIST

findBest kan også løses ved at sortere

- Den ældste kvinde i en liste af personer kan findes på følgende måde
  - Person objekter ordnes efter alder (ved hjælp af compareTo i Comparable eller compare i Comparator)
  - Brug findAll til at finde en delliste med alle kvinder
  - Brug max metoden til at finde den ældste kvinde i dellisten (hvis dellisten er tom returneres null)
- Alternativt kan man erstatte de sidste to skridt med
  - Brug sort metoden til at sortere Person listen efter alder (ældste først)
  - Brug findOne til at finde den første kvinde
- Man kan også lave en ordning som først ordner efter køn (mænd før kvinder) og dernæst efter alder (yngste først)
  - Brug max metoden til at finde den ældste kvinde i dellisten (hvis det maksimale element er null eller en mand returneres null)
- Hvilken af de tre fremgangsmåder er bedst og hvorfor?
  - Nr. 1 og 3 er mest effektive
  - Nr. 2 sorterer hele listen, hvilket er langt dyrere end blot at finde det maksimale element (som kan gøres i ét gennemløb)
  - findBest klarer også opgaven i ét gennemløb

Information om køreprøven

- Køreprøven afvikles torsdag den 10. oktober og fredag den 11. oktober
- Finder sted i Institut for Datalogis studiecafé, der ligger i Stueetagen af Vannevar Bush bygningen (bygning 5343 i IT-Parken, Åbogade 34)
- Det præcise tidspunkt for hvert øvelseshold er publiceret i en "Vigtig meddelelse" på Brightspace
- Hvis det er strengt nødvendigt, kan du flytte til et andet prøvetidspunkt, hvis du via mail_beder Kurt Jensen herom senest tre dage før prøven
- Pointene fra køreprøven tæller med til mundtlig eksamen
- Inden køreprøven skal du have afleveret alle afleveringsopgaver fra Uge 1-6 (inklusiv quizzerne) – hvis du mangler opgaver, fratrækkes 1,0 point for hver manglende opgave/quiz
- Køreprøven er en 30 minutters praktisk prøve (uden forberedelsestid)
- Den afvikles i hold på 15-25 personer (svarende til et øvelseshold)
- Du skal medbringe en bærbar computer og har selv ansvar for, at den fungerer tilfredsstillende og har netadgang, således at du kan tilgå Javas klassebibliotek og aflevere på Brightspace

Tjekpunkter

- Køreprøven har 12 spørgsmål, som skal løses i rækkefølge (hvis man f.eks. springer spørgsmål 7 over, får man intet for de efterfølgende)
- Undervejs er der seks tjekpunkter. Ved hvert af disse skal du tilkalde en instruktor (og være klar til at demonstrere din kode)
- Det er vigtigt, at du husker at få din kode godkendt af en instruktor hver gang du passerer et tjekpunkt
- På den måde undgår du at forsætte uden at det, som du har lavet, er korrekt
- Derudover får vi registreret, at du har klaret tjekpunktet.
- Efter køreprøven ser vi kun på din kode, hvis der opstår tvivlsspørgsmål
- Lav dit program så letlæseligt og velstruktureret som muligt (og overhold Java style guiden)
- Ved køreprøven behøver du <u>ikke</u> at bruge tid på at skrive kommentarer
- Vi anbefaler dog, at du indsætter forklarende tekst i dine udskrifter, så du (og instruktorerne) kan se, hvad det er, du forsøger at skrive ud

Tilladt / forbudt

- Spørgsmål 1-10 <u>skal</u> løses ved hjælp af <u>imperativ programmering</u>. Man må altså <u>ikke</u> bruge streams og lambda'er (som introduceres i næste forelæsning)
- Spørgsmål 11-12 <u>skal</u> løses ved hjælp af funktionel programmering. De to metoder man skal skrive og afteste kan implementeres ved hjælp af de funktionelle algoritmeskabeloner (som introduceres i næste forelæsning)
- Eneste tilladte hjælpemidler er JavaDoc for Javas klassebibliotek (API) samt
   BlueJ editoren (eller en anden Java editor)
- Man må <u>ikke</u> auto-generere kode for konstruktører, accessor metoder, import sætninger og lignende (men man må godt auto-extende variabel- og metodenavne)
- Det er <u>ikke</u> tilladt at benytte bogen eller at tilgå andet materiale, herunder slides, noter og gamle BlueJ projekter
- Bliver man taget i dette, **bortvises** man fra prøven (og får 0 point)
- Det er normalt <u>ikke</u> tilladt at benytte høretelefoner
- Man må gerne bruge ørepropper, og ved prøvens start kan man bede om at blive placeret i et roligt hjørne af lokalet
- Personer med specielle handicaps kan søge om tilladelse til at bruge høretelefoner ved at sende en mail til Kurt Jensen senest 1 uge inden køreprøven

Andre ting

- Til stede ved prøven vil være forelæseren og et antal instruktorer
- Det er **tilladt at kommunikere med disse personer** (opklarende spørgsmål, hjælp til at komme videre, etc.)
- Det er <u>ikke</u> tilladt at kommunikere med de øvrige eksaminander
- Ved prøvens afslutning afleveres din besvarelse på samme måde som ved de obligatoriske afleveringer i løbet af kurset, dvs. via Brightspace

Forlænget tid

- I tilfælde af ordblindhed, autisme, ADHD, og lignende har man mulighed for at få **forlænget eksamenstid**
- Det gælder også ved køreprøven, hvor man så typisk får 35 minutter i stedet for 30 min
- Ansøgning om forlænget tid (inklusiv fornøden dokumentation) sendes til Kurt Jensen med mail senest 1 uge inden køreprøven

Resultat + praktiske ting

- Man får 2 point for hvert tjekpunkt, dvs. at fuld besvarelse giver 12 point
- Man kan ikke dumpe køreprøven, men man kan i teorien godt få 0 point (hvilket dog aldrig er sket)
- Pointene tæller med ved fastlæggelsen af den endelige karakter for kurset
- Hvis du på grund af sygdom (eller andet) ikke kan deltage den 10.-11. oktober, kan du ved at sende en mail til Kurt Jensen komme til en ny køreprøve umiddelbart efter efterårsferien
- Kom i **god tid** senest 15 minutter før start
- I bliver lukket ind i lokalet ca. 10 minutter før start
- Husk at medbringe dit studiekort (eller billedlegitimation + en seddel med dit fulde navn og studienummer)

Forberedelse til køreprøven

Se videoer (meget vigtigt)

- Imperativ løsning af fire køreprøvesæt findes under uge 4-5 på ugeoversigten (Phone, Pirate, Car og Turtle)
- Funktionel løsning af et køreprøvesæt findes under uge 6 på ugeoversigten (Penguin)
- Husk at det ikke er nok at se videoerne. Du skal bagefter selv prøve at løse opgaverne

Løs tidligere køreprøvesæt

- Et stort udvalg (ca. 40 stk.) findes på Brightspace siden "Køreprøvesæt fra tidligere år" under "Afleveringsopgaver"
- Husk at du kan bruge testserveren til at kontrollere din besvarelse (hvilket du skal gøre for de sæt, der afleveres i uge 5-6)
- Tag tid, så du kan se, hvor lang tid du er om at løse et køreprøvesæt
  - Det er ikke unormalt, at det i begyndelsen tager halvanden time at løse et køreprøvesæt – men øvelse gør mester
- Deltag i prøveeksamen ved den første øvelsesgang i uge 7

Afleveringsopgaver i uge 5 og 6

- Tre køreprøvesæt i uge 5 (med 10 opgaver i hver)
  - Imperativ programmering
- Fire køreprøvesæt i uge 6 (med 12 opgaver i hver)
  - Imperativ og funktionel programmering
- Alle køreprøvesæt løses og afleveres individuelt
  - Undervejs må I gerne snakke med jeres makker og hjælpe hinanden.
  - Når I begge har løst en opgave, kan I gennemgå hinandens løsninger og diskutere, hvordan de kan forbedres
  - Derefter forbedrer I jeres egen løsning og afleverer den
- Husk at kurset har nul-tolerance overfor plagiering
  - Man må <u>ikke</u> kopiere hinandens kode
  - Hvis I bliver taget I plagiering, kommer I først til eksamen næste år
- Husk at teste køreprøvesættene på testserveren før de afleveres
  - Ellers får i automatisk genaflevering

Opsummering

- Sortering ved hjælp af klassen Collections
  - Ordning fastlægges ved hjælp af interfacet Comparable (Naturlige ordning)
  - Ordning fastlægges af interfacet Comparator (mulighed for flere ordninger)
- findBest som sorteringsproblem
- Information om køreprøven
  - Form
  - Forberedelse

Køreprøven indeholder en sorteringsopgave, som kan løses ved hjælp af Collections og Comparable

... spørgsmål

